

نام خانوادگی:	نام درس: علوم و فنون دوازدهم
نام پدر:	تاریخ:
پایه:	زمان آزمون:
نام دبیر:	سوالات ارزشیابی نوبت اول سری ۲
	نمره با عدد:
	نمره با حروف:
	به نام خداوند علم و قلم
	اداره ی آموزش و پرورش
	دبیرستان
	سال تحصیلی

ردیف	بارم	تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره)										
۱	۰/۷۵	الف) مهم‌ترین اثر عشقی نمایشنامه منظوم یا است. ب) اولین کسی که در ایران به نوشتن «نمایشنامه فارسی» پرداخت بود.										
۲	۰/۵	کدام یک از جملات زیر درست است؟ الف) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود. ☐ درست ☐ نادرست ب) انجمن ادبی خاقان به ریاست مشتاق اصفهانی تشکیل شد. ☐ درست ☐ نادرست										
۳	۰/۵	سروده زیر از کدام اثر «ایرج میرزا» انتخاب شده است؟ داد معشوقه به عاشق پیغام که کند مادر تو با من جنگ										
۴	۰/۷۵	کدام یک از موارد ستون (ب) به جملات ستون (الف) مربوط است؟ (در ستون ب یک مورد اضافی است)										
		<table><tr><th>الف</th><th>ب</th></tr><tr><td>۱- احیا کننده نثر فارسی است.</td><td>الف) سید اشرف الدین گیلانی</td></tr><tr><td>۲- روزنامه نسیم شمال با مدیریت و نویسندگی منتشر می‌شد.</td><td>ب) قائم مقام فراهانی</td></tr><tr><td>۳- شاخص‌ترین شاعر دوره بازگشت نام دارد.</td><td>ج) صبای کاشانی</td></tr><tr><td></td><td>د) علامه دهخدا</td></tr></table>	الف	ب	۱- احیا کننده نثر فارسی است.	الف) سید اشرف الدین گیلانی	۲- روزنامه نسیم شمال با مدیریت و نویسندگی منتشر می‌شد.	ب) قائم مقام فراهانی	۳- شاخص‌ترین شاعر دوره بازگشت نام دارد.	ج) صبای کاشانی		د) علامه دهخدا
الف	ب											
۱- احیا کننده نثر فارسی است.	الف) سید اشرف الدین گیلانی											
۲- روزنامه نسیم شمال با مدیریت و نویسندگی منتشر می‌شد.	ب) قائم مقام فراهانی											
۳- شاخص‌ترین شاعر دوره بازگشت نام دارد.	ج) صبای کاشانی											
	د) علامه دهخدا											
۵	۰/۵	درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید. الف) درعصر بیداری ضرورت‌های اجتماعی و اقتصادی، موجب توجه به دانش‌ها و فنون جدید شد. ب) سبک بازگشت در واقع بازگشت به دوره‌های عراقی و هندی بود.										
۶	۰/۵	مفهوم «آزادی» در شعر بیداری مترادف با مفهوم است.										
۷	۰/۵	کدام یک از شاعران زیر از شاخص‌ترین شاعران حوزه «ادبیات کارگری» هستند؟ الف) ابوالقاسم لاهوتی - دهخدا ☐ ب) فرخی یزدی - عارف قزوینی ☐ ج) دهخدا - ادیب الممالک فراهانی ☐ د) ابوالقاسم لاهوتی - فرخی یزدی ☐										

موسیقی شعر (۶ نمره)

۸	نام هجایی این رکن عروضی « U _ _ » را بنویسید.	۰/۲۵
۹	از مصرع های زیر، برای انواع وزن «همسان تک لختی، ناهمسان ، همسان دو لختی » یک نمونه انتخاب کنید. الف- وه که در این خیال کج عمر عزیز شد تباه ب- هر که تماشای روی چون قمرت کرد ج- اشک می ریزد علی مانند رود	۰/۷۵
۱۰	در مصرع زیر کدام اختیارات شاعری زبانی استفاده شده است؟ (با ذکر شماره هجا نوع اختیار را مشخص کنید). کان جادوی کمانکش ، بر عزم غارت آمد - - U / - U - - / - - U / - U - -	۰/۷۵
۱۱	با توجه به بیت «از پای فتادیم چو آمد غم هجران در درد بمردیم چو از دست شفا رفت»: الف- مصرع اول بیت را تقطیع هجایی کنید. ب- وزن بیت را به گونه ای بنویسید که «همسان » باشد.	۱
۱۲	مصوّت بلند «ی» در کدام مصرع به مصوّت کوتاه تبدیل می شود؟ الف- من به نادانی از آن قانع به دانایی شدم ب- ما را نگاهی از تو تمام است اگر کنی ☐	۰/۵
۱۳	با توجه به بیت «تو پای نهی ز ناز بر چشم ترم من سر نهم از نیاز بر خاک درت»: الف- یک اختیار زبانی را در مصرع اول نشان دهید (با ذکر شماره هجا و نوع اختیار) ب- یک اختیار زبانی را در مصرع دوم نشان دهید (با ذکر شماره هجا و نوع اختیار) ج- در کدام واژه این بیت مصوت بلند ی/ همواره کوتاه است؟	۰/۷۵
۱۴	وزن کدام بیت در مقابل آن درست نوشته شده است؟ الف- ای سرو بلند قامت دوست وه وه که شمایت چه نیکوست (مفعول، مفاعله، فعولن) ☐ ب- تمام حجم قفس را شناختیم، بس است بیا به تجربه در آسمان پری بزنیم (مفاعله، فعلاتن، مفاعله، فعلاتن) ☐	۰/۵
۱۵	بیت زیر را با دو برش آوایی تقطیع هجایی کنید. « باز این چه شورش است که در خلق عالم است؟ باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است؟ »	۱/۵
زیبایی شناسی (۶ نمره)		
۱۶	آرایه مناسب هر بیت را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید. الف- یوسف گم گشته باز آید به کنعان غم مخور / کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور (مراعات نظیر- لف و نشر) ب- آب آتش فروز ، عشق آمد آتش آب سوز، عشق آمد (متناقض نما- تضاد)	۱
۱۷	با توجه به آرایه لف و نشر در بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. « فرو رفت و بر رفت روز نبرد به ماهی نم خون و برماه گرد » الف) نشرها را نشان دهید. ب) لف دو را بیابید. ج) نوع لف و نشر را بنویسید.	۱
۱۸	تلمیح بیت زیر را در یک سطر توضیح دهید. « آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است »	۰/۵

۱۹	باتوجه به دو بیت زیر آرایه متناقض‌نما و تضاد را نشان دهید و یک تفاوت آرایه متناقض‌نما با تضاد را بنویسید. الف- گوش ترخمی کو کز ما نظر نپوشد دست غریق یعنی فریاد بی صداییم ب- درنیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید؛ والسّلام	۱										
۲۰	در بیت «خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش «بوی جوی مولیان آید همی»: الف- آرایه قسمت مشخص شده، چه نام دارد؟ ب- یک دلیل برای وجود این آرایه بنویسید.	۱										
۲۱	در بیت «می‌خورم جام غمی هر دم به شادی رخت / خرم آن کس کاو بدین غم شادمانی می‌کند» گزینه صحیح کدام است؟ الف) تلمیح- تضمین ☐ (ب) متناقض‌نما- تضاد ☐ (ج) تضمین- متناقض‌نما ☐ (د) لف و نشر- تضاد ☐	۰/۵										
۲۲	در کدام یک از بیت‌های زیر هر دو آرایه مراعات نظیر و تلمیح وجود دارد؟ الف- به تولّای تو در آتش محنت چو خلیل گویا در چمن لاله و ریحان بودم ☐ ب- این که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع ☐	۰/۲۵										
۲۳	کدام یک از موارد ستون «ب» به جملات ستون «الف» مربوط است؟ (یک مورد اضافی است)	۰/۷۵										
<table><tr><th>الف</th><th>ب</th></tr><tr><td>۱- داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو / کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند</td><td>الف) تضاد</td></tr><tr><td>۲- در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است / ناخدای استبداد با خدای آزادی</td><td>ب) تلمیح</td></tr><tr><td>۳- نازی که داشتم به پدر چون عزیز مصر / در غربت این زمان ز خریدار می‌کشم</td><td>ج) مراعات نظیر</td></tr><tr><td></td><td>د) متناقض‌نما</td></tr></table>			الف	ب	۱- داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو / کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند	الف) تضاد	۲- در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است / ناخدای استبداد با خدای آزادی	ب) تلمیح	۳- نازی که داشتم به پدر چون عزیز مصر / در غربت این زمان ز خریدار می‌کشم	ج) مراعات نظیر		د) متناقض‌نما
الف	ب											
۱- داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو / کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند	الف) تضاد											
۲- در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است / ناخدای استبداد با خدای آزادی	ب) تلمیح											
۳- نازی که داشتم به پدر چون عزیز مصر / در غربت این زمان ز خریدار می‌کشم	ج) مراعات نظیر											
	د) متناقض‌نما											
نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)												
۲۴	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. «بگرای چو ازدهای گرز بخروش چو شرزه شیر ارغند» الف- یک ویژگی زبانی (در سطح واژگان بیت) در این شعر «ملک الشعراى بهار» مشخص کنید. ب- وزن این بیت را بنویسید.	۱										
۲۵	با توجه به این شعر عارف قزوینی به سوالات پاسخ دهید. «از چه روی چون ارغنون ننالم؟ از جفایت ای چرخ دون ننالم چون نگریم ز درد و چون ننالم؟ دزد را چو محرم به خانه کردم» الف- در بیت دوم «ادات تشبیه» را نشان دهید. ب- شاخص‌ترین درون مایه شعر «عارف قزوینی» در این سروده چیست؟	۰/۵										
۲۶	بارزترین ویژگی فکری ادبیات دوره بیداری که در این بیت فرخی وجود دارد، کدام است؟ «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت»	۰/۵										

۱	۲۷ با بررسی متن زیر از کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» به سوالات پاسخ دهید؟ «دوست و دشمن او را از نوادر دهر شمردند و از خلقت‌های فوق‌العاده دانسته و کارهای امیر نظام از ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه که خرج، دو کروار اضافه بر دخل بود و عمارت و مرمت خرابی‌های دیگر که به زودی محال می‌نمود و همه در یک دو سال صورت گرفت، گواه و دلیل بزرگی این مرد است.» الف- یک ویژگی زبانی متن را بنویسید. ب- موضوع کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» چیست؟	۲۷
۱	۲۸ با بررسی متن زیر اثر «دهخدا» به سوالات پاسخ دهید؟ «گفتم: «بابا والله من مرده شماها زنده. شما از وکیل خیر نخواهید دید. مگر همان مشروطه خالی چطور است؟» گفتند: «برو پی کارت سواد نداری حرف نزن». باری حالا بعد از دو سال سر حرف من افتاده‌اند، حالا تازه می‌فهمند که شأن مقنن (قانونگذار) بالاتر از آن است که به قانون عمل کند. الف- با توجه به متن دو مورد از درونمایه‌های نثر بیداری را نام ببرید. ب- نوشته‌های طنزآمیز دهخدا با چه عنوانی منتشر می‌شد؟	۲۸

گروه آموزش بیست شو

بیست شو